

ביאור בדרך אפשר

1 לְהִבִּין אֶת הַתּוֹכַח הַפְּנִימִי שֶׁל עֲנָן פְּרָשֶׁת נְסֻכִים שְׁבֻסוֹף
 2 פְּרָשְׁתָּנוּ¹ בַּה מְפוּרֵט כִּי־צַד יֵשׁ לְהִבְיָא יַחַד עִם הַקְּרִבּוּת יִין לְנִסְךְ עַל גְּבִי
 3 הַמִּזְבֵּחַ דְּקָתִיב בַּה² שְׁכַתוּב בַּה בְּחַתִּילָתָהּ פִּי תְּבוֹאוּ אֶל אֶרֶץ
 4 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם גּוֹ'. וְצִרְיָה לְהִבִּין³, מְדוּעַ נְסֻמְכָה פְּרָשֶׁת
 5 נְסֻכִים הַמּוֹפְיעָה כַּאֲמֹר בְּסִיּוּם פְּרִשְׁת
 6 שְׁלַח וּנְכַתְּבָה בְּסִמּוּךְ לְסִיפּוּר גְּזֵרַת
 7 הַמְּרַגְּלִים שְׁלִפְנֵי־יָדָה כַּפְּרִשָׁה זֶה
 8 וְהִי לְכַאוּרָה אִין קֶשֶׁר גְּלוּי בִּין שְׁנֵי
 9 הַנוּשָׂאִים – פְּרִשְׁת הַמְּרַגְּלִים וְדִינֵי
 10 הַנְּסֻכִים?

בס"ד. שבת פרשת שלח,

מברכים החודש תמוז ה'תשמ"ז.

הנחה בלתי מוגה

1 לְהִבִּין עֲנָן פְּרָשֶׁת נְסֻכִים שְׁבֻסוֹף פְּרָשְׁתָּנוּ¹
 2 דְּקָתִיב בַּה² כִּי תְּבוֹאוּ אֶל אֶרֶץ
 3 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם גּוֹ'. וְצִרְיָה לְהִבִּין³, מְדוּעַ נְסֻמְכָה
 4 פְּרָשֶׁת נְסֻכִים לְסִיפּוּר גְּזֵרַת הַמְּרַגְּלִים שְׁלִפְנֵי־יָדָה.
 5 וְהִנֵּה בְּמִדְרָשׁ אֵיתָא⁴ שֶׁפְּרָשָׁה זֶה בַּאֲהַ לְשִׁלּוֹל
 6 נְפִילַת הָרוּחַ שֶׁהִיָּתָה יְכוּלָּה לְהִיּוֹת אֶצְלֵ יִשְׂרָאֵל
 7 לְאַחֲרֵי פְּרָשֶׁת הַמְּרַגְּלִים
 8 וְהִנֵּה בְּמִדְרָשׁ אֵיתָא⁴ שֶׁפְּרָשָׁה זֶה בַּאֲהַ לְשִׁלּוֹל
 9 לְאַחֲרֵי פְּרָשֶׁת הַמְּרַגְּלִים. שְׁלֹכַן בִּישׁוּר לָהֶם כָּאֵן
 10 שְׂיִכְנָסוּ לְאַרְץ, כִּי תְּבוֹאוּ אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם.
 11 אִף עַד־יִין צִרְיָה בְּאוּר, כִּי עֲנָן הַבִּיָּאָה לְאַרְץ
 12 בְּפְרָשָׁה זֶה (פְּרָשֶׁת נְסֻכִים) הוּא רַק תְּנַאי בְּמִקּוֹם
 13 וְזִמְן, אֲבָל עֲצָם הַפְּרָשָׁה מְדַבֵּר בְּעֲנָן הַנְּסֻכִים,
 14 וְאִם־כֵּן עַד־יִין אֵינּוּ מוֹכֵן טַעַם סְמִיכוּת פְּרָשֶׁת
 15 נְסֻכִים לְכָאֵן. וְעוֹד, דְּמַפְיִין שֶׁהַתּוֹרָה הִיא
 16 חֻקְמַתְכֶם וּבִינְתְּכֶם (אֶפִּילוּ) לְעֵינֵי הָעַמִּים⁵, עַל־
 17 כִּרְחֹף צִרְיָה לּוֹמֵר שְׂיֵשׁ גַּם טַעַם וְהַסְּבָרָה
 18 בְּכִלְלוֹת הַסְּמִיכוּת דְּפְרָשֶׁת נְסֻכִים הַמְּדַבֵּרַת
 19 בְּחֵיבּוּב שְׂיַחְוֹל לְאַחַר ל"ט שָׁנָה כְּשִׂיכְנָסוּ לְאַרְץ,
 20 שְׁנַאֲמָרָה דְּוָקָא כָּאֵן לְאַחֲרֵי פְּרָשֶׁת הַמְּרַגְּלִים.

ביאור בדרך אפשר

42 הַתּוֹרָה מוֹבְנִים וּמְתַקְבְּלִים גַּם בְּשַׁכַּל עַל־כִּרְחֹף צִרְיָה לּוֹמֵר שְׂיֵשׁ גַּם
 43 טַעַם וְהַסְּבָרָה מוֹבְנֵת וּמְתַקְבְּלַת בְּשַׁכַּל (מִצַּד הַדְּבַר עֲצֻמוֹ, וְלֹא רַק מְסִיבָה
 44 צַדִּיּוּת) בְּכִלְלוֹת הַסְּמִיכוּת דְּפְרָשֶׁת נְסֻכִים הַמְּדַבֵּרַת בְּחֵיבּוּב
 45 שְׂיַחְוֹל לְאַחַר ל"ט שָׁנָה מֵעַת אֲמִירַת פְּרִשָׁה זֶה כְּשִׂיכְנָסוּ לְאַרְץ,
 46 בְּסִיּוּם תְּקוּפַת אַרְבַּעִים הַשָּׁנִים בְּמִדְבַר
 47 שְׁנַאֲמָרָה דְּוָקָא כָּאֵן לְאַחֲרֵי
 48 פְּרָשֶׁת הַמְּרַגְּלִים וּסְמוּךְ לָהּ.
 49 וּמְבוֹאֵר בְּזֶה בְּדִרּוּשִׁים מֵאֲמָרֵי
 50 הַחֲסִידוֹת בְּ'לְקוּטֵי תוֹרָה'⁶ מֵאֲמָרֵי
 51 אֲדַמּוּ"ר הוֹקֵן עַל פְּרִשְׁיוֹת הַתּוֹרָה
 52 בְּחוֹמְשִׁים וּיקְרָא־בְּמִדְבַר־דְּבָרִים
 53 וּבְדִרּוּשֵׁי הָאֲדַמּוּ"רִים שְׂאֲחֵרֵיו
 54 אֲדַמּוּ"ר הָאֲמָצְעִי⁷ וְהַצְּמַח
 55 צֶדֶק⁸ וְכוּ') בְּהִקְדָּם בְּאוּר
 56 תוֹכֵן עֲנָן הַנְּסֻכִים, לְפִי פְּנִימִיּוֹת
 57 הַדְּבָרִים, שְׂיַוְבֵן תוֹכְנּוּ מִמָּה
 58 שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל⁹ בְּגִמְרָא
 59 כֹּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת־שְׁמַע בְּלֹא
 60 תְּפִילִין, כְּאִילוּ הַקְּרִיב עוֹלָה
 61 בְּלֹא מְנַחֵה וְנֹבַח בְּלֹא נְסֻכִים.
 62 דְּמִזָּה שְׂמַדְמָה מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל
 63 קְרִיאַת־שְׁמַע לְעוֹלָה וְנֹבַח,
 64 וְתְּפִילִין לְמְנַחֵה וְנְסֻכִים,
 65 מוֹכֵן שְׂתוֹכֵן הַחִידוּשׁ וְהַהוֹסְפָה
 66 דְּנְסֻכִים לְגַבֵּי קְרִיבּוֹנוֹת הוּא
 67 כְּמוֹ הַחִידוּשׁ דְּתְּפִילִין לְגַבֵּי
 68 קְרִיאַת־שְׁמַע, כְּפִי שִׁיתְּבָאוּ לְהֵלֶן.
 69 וְהַעֲנִין הוּא¹⁰, דְּהִנֵּה קְרִיאַת־
 70 שְׁמַע עֲנִינָהּ הוּא הַעֲלָאָה
 71 מְלַמְטָה לְמַעְלָה, כַּמְבוֹאֵר בְּקַבְלָה
 72 וְחִסְדוֹת, שֶׁהַתְּקִיבוּת שֶׁל הָאֲדָם
 73 לְאִלּוּקוֹת יְכוּלָּה לְהִיּוֹת בְּשְׁנֵי אוֹפְנִים –
 74 הַעֲלָאָה מִצַּד הָאֲדָם, מְלַמְטָה לְמַעְלָה,
 75 אוּ הַמְּשַׁכָּה שֶׁל אוֹר אִלּוּקֵי עַל הָאֲדָם,

11 וְהִנֵּה בְּמִדְרָשׁ אֵיתָא⁴ מוֹבָא
 12 שֶׁפְּרָשָׁה זֶה פְּרִשְׁת הַנְּסֻכִים בַּאֲהַ
 13 לְשִׁלּוֹל נְפִילַת הָרוּחַ שֶׁהִיָּתָה
 14 יְכוּלָּה לְהִיּוֹת אֶצְלֵ יִשְׂרָאֵל
 15 לְאַחֲרֵי פְּרָשֶׁת הַמְּרַגְּלִים
 16 שְׁבִסִּימָה נְגוּרָה עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּזִירָה
 17 קֶשֶׁה לְמוֹת בְּמִדְבַר וְלֹא לְהִיכַסֵּס לְאוּרֵךְ
 18 יִשְׂרָאֵל, דְּבַר שְׁעִלּוֹל לְגוּרִים נְפִילַת רוּחַ.
 19 שְׁלֹכַן כְּדִי לְשִׁלּוֹל זֹאת וְלוֹמַם אֵת
 20 רוּחָם בִּישׁוּר לָהֶם כָּאֵן הַקְּדוּשׁ
 21 בְּרוּךְ הוּא שְׂיִכְנָסוּ לְאַרְץ בְּסוּפוֹ
 22 שֶׁל דְּבַר, וּבְלִשׁוֹן הַפְּסוּק כִּי תְּבוֹאוּ
 23 אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם וְלִפִּי זֶה
 24 מִיּוֹשְׁבַת הַשְּׂאֵלָה מְדוּעַ שְׁנֵי הַנוּשָׂאִים
 25 נִסְמְכוּ זֶה לְזֶה. אִף עַד־יִין צִרְיָה
 26 בְּאוּר וְהַשְּׂאֵלָה לֹא מִיּוֹשְׁבַת כָּל צְרַכָּה,
 27 פִּי עֲנָן הַבִּיָּאָה לְאַרְץ
 28 בְּפְרָשָׁה זֶה (פְּרָשֶׁת נְסֻכִים)
 29 הוּא לֹא הַנוּשָׂא הַעִיקְרִי וְהַמְּכוּזֵי שְׁלַח
 30 אֵלָּא רַק תְּנַאי בְּמִקּוֹם וְזִמְן
 31 הָאוּמֵר בְּאִיזָה מִקּוֹם וּבְאִיזָה זִמְן
 32 הַנְּסֻכִים נוֹהֲגִים, אֲבָל עֲצָם
 33 הַפְּרָשָׁה מְדַבֵּר בְּעֲנָן הַנְּסֻכִים
 34 שֶׁלְכַאוּרָה אִין לוֹ קֶשֶׁר וְשִׁיכוּת לְגִזְרַת
 35 הַמְּרַגְּלִים, וְאִם־כֵּן עַד־יִין אֵינּוּ
 36 מוֹכֵן טַעַם סְמִיכוּת פְּרָשֶׁת
 37 נְסֻכִים לְכָאֵן אִף שֶׁלְכַאוּרָה אִין
 38 בְּיַעֲיָם קֶשֶׁר וְשִׁיכוּת?
 39 וְעוֹד, דְּמַפְיִין שֶׁהַתּוֹרָה הִיא
 40 חֻקְמַתְכֶם וּבִינְתְּכֶם (אֶפִּילוּ)
 41 לְעֵינֵי הָעַמִּים⁵, וְאִם כֵּן דְּבָרֵי

1) א ואילך. 2) ב. 3) אוה"ת פרשתנו (כרך ד) ע' א'תקה. 4) רמב"ן פרשתנו שם. כ. 5) ד, ו. 6) מ, א ואילך. ג ואילך. וראה מאמרי אדה"ו על מארז"ל ע' כח ואילך. 7) (במדבר ח"ג) ע' א'קפה ואילך. 8) פרשתנו (כרך ו) ע' א'תשצב ואילך. וראה אוה"ת: שבערה. 3. פרשתנו ע' תקל ואילך. מארז"ל ע' ג ואילך. וראה גם סה"מ תרנ"ד ע' כ ואילך. 9) יא, סע"ב. 10) - ראה לקו"ת שם מב, סע"א ואילך. מאמרי אדהאמ"צ שם ע' א'רד. וראה גם מאמרי אדה"ז שם ע' ל. אוה"ת על

ש"פ שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשמ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מלמעלה למטה, וקריאת שמע היא התקרבות לאלוקות על ידי העלאה
2 ל**מסור נפשו באַחַד** 11 באמירת "שמע ישראל... ה' אחד" האדם מקבל
3 על עצמו עול מלכות שמים מתוך החלטה להתמסר לעבודת ה' עד כדי
4 מסירות נפש וזו התקרבות לאלוקות מצד האדם, מלמטה למעלה **מֵה־**
5 **שְׂאִין־כֵּן תְּפִילִין עֲנִינָם הוּא**
6 התקרבות לאלוקות באופן של
7 **הַמְשָׁכָה מִלְמַעְלָה לְמַטָּה,**
8 **שְׁהָרִי חֶלֶק מִמַּצּוֹת תְּפִילִין**
9 שקיומה הוא בהנחת תפילין של ראש
10 כנגד המוח ותפילין של יד כנגד הלב
11 **הוּא שְׁעֵבֹד הַמּוֹחַ וְהַלֵּב** 12
12 של האדם לעבודת ה', **הֵינּוּ שְׁתוֹכֵן**
13 **עֲנֵן הַתְּפִילִין הוּא לְהַמְשִׁיף**
14 **אַלְקוֹת מִלְמַעְלָה בְּמוֹחַ וְלֵב שֶׁל**
15 האדם למטה.
16 **וְעוֹד** ענין שממנו נראה כיצד תפילין
17 הם המשכה דַעֲיָקָר הַתְּפִילִין **הֵם**
18 **תְּפִילִין שְׁבָרָאשׁ (פְּדוּמֹכַח גַּם**
19 **מָזָה שְׁהַרְמַב"ם** 13 בפירוט
20 המצוות של הנחת תפילין **הֵבִיא**
21 **הַחַיּוּב דְּתְּפִילִין שֶׁל־רֹאשׁ**
22 **לְפָנָי הַתְּפִילִין שֶׁל־יָד, אֵף**
23 **שְׁבִכְתוּב** 14 בתורה **נִתְפָּרֵשׁ חַיּוּב**
24 **תְּפִילִין שֶׁל־יָד קוֹדֵם** והכתוב
25 אומר "וקשרתם לאות על ירך" ואחר
26 כך "והיו לטוטפות בין עיניך", **וְכֵן**
27 **הוּא גַם סֵדֵר הַנְּחִתָּם** 15 בפועל,
28 תפילין של יד לפני תפילין של ראש,
29 וזוהו שבכל זאת הרמב"ם כותב את
30 מצוות תפילין של ראש תחילה, מוכח
31 שהיא העיקר **(פְּדוּבֹרַב בְּמִקּוֹם**
32 **אַחֵר** 16), **וּבְתְּפִילִין אֵלוֹ**
33 **הַתְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ הַרְי רְצוּעוֹת**
34 **הַיּוֹצְאוֹת מִן הַבְּתִימִים שְׁבִהֵם**
35 **הַפְּרָשִׁיּוֹת (שֶׁהֵם הַבְּתִימִים עֵינָקָר**
36 **הַתְּפִילִין) אֵינָן כְּמוֹ בְּתְּפִילִין**
37 **שֶׁל־יָד שְׁפוֹרְכִים אוֹתָם עַל**
38 **הַיָּד. הֵינּוּ שֶׁהֵם רְצוּעוֹת הַתְּפִילִין**

של יד הן **לְעֶצְמוֹ** 17, לאדם עצמו, **אַלֵּא הֵם** הרצועות של תפילין של
ראש **נִמְשָׁכִים וְיּוֹרְדִים לְמַטָּה מִן הַטְּבוּר** 18, **דְּעֲנֵן לְמַטָּה מִן**
הַטְּבוּר מוֹרָה עַל יְרִידָה לְמַטָּה בְּיּוֹתֵר, כְּדִמְשָׁמַע מִמַּאֲמָר
רְבוּתֵינוּ ז"ל 19 **שֶׁלֹּא רָאוּ לְהוֹרִיד יָדוֹ לְמַטָּה מִטְּבוּרוֹ, וְגַם**
הוכחה נוספת שהירידה לחציו התחתון
של האדם היא ירידה גדולה **מִלְשׁוֹן**
רְבוּתֵינוּ ז"ל 20 **מִפְּלִגָּף**
וּלְעֵילָא דְהוֹרְמִיז, וּמִפְּלִגָּף
וּלְתַתָּא דְאַהוֹרְמִיז וְכוּ'. כְּמוֹכַא
בגמרא שגוי כופר אמר לאמיר ששני
חלקי הגוף נתונים, כביכול, לשתי
רשויות. מהחצי ולמעלה שיין
ל"הורמז" (שד) ומהחצי ולמטה שיין
ל"אהורמז" (הקדוש ברוך הוא).
(וּבִזְהָ גּוֹפָא בענין ההמשכה שעל
ידי תפילין של ראש עצמו **הֵם ב' רְצוּעוֹת**
ההורות על שני עניינים
בעבודת ה' **כְּנִגְדָּ סוּר מְרַע**
וְעֵשָׂה טוֹב, יְמִין שְׁעִינֵינוּ עשה
טוב" **וּשְׂמַאל** 21 **שְׁעִינֵינוּ** "סור
מרע"), **וְנִמְצָא, דְּעֲנֵן הַתְּפִילִין**
הוּא שְׁתִּהְיָה הַיְרִידָה
וְהַמְשָׁכָה שֶׁל עֲנִינֵי הָאֲלֻקוֹת
הַבָּאִים מִלְמַעְלָה, לְמַטָּה בְּיּוֹתֵר.
וְהִנֵּה מַצַּד־עֲצָמָם הָרִי
קְרִיאַת־שְׁמַע שעניינה "העלאה"
וּתְּפִילִין שעניינם "המשכה" **הֵם**
ב' עֲבוֹדוֹת נְפָרְדוֹת, דְּאֶפְשָׁר
יְכוּל לְהִיּוֹת קְרִיאַת־שְׁמַע בְּלֹא
תְּפִילִין, כְּמוֹ בְּשִׁבְתוֹת וְיָמִים
טוֹבִים דְּלָאו זְמַן תְּפִילִין
נִינְהוּ 22 **שָׂאִינָם זְמַן תְּפִילִין, וּבְכָל**
זֹאת יֵשׁ בְּהֵם אֵת הָעֲבוּדָה שֶׁל קְרִיאַת
שְׁמַע, וְעַל־דִּרְדָּה יְכוּל
לְהִיּוֹת עֲנֵן הַתְּפִילִין בפני עצמו
בְּלֹא קְרִיאַת־שְׁמַע, וְכַמְבּוֹאֵר
בְּהַלְכָה 23 **שֶׁהַמוֹצָא תְּפִילִין**
בְּשִׁבְתָּ, כַּשְּׂאִי אֶפְשָׁר לְטַלֵּל אֵת

מארוז"ל שם ע' יא ואילך. סה"מ תרנ"ד ע' כ. 11) זהר ח"ג לג, א. פע"ח שער הק"ש פ"ב. ב"ח לטואו"ח ר"ס סא. ועוד.
וראה אוה"ת תרומה ע' א'שסז. 12) ב"ח שם ס"ח (ד"ה ויכוון). שם סתרכ"ה. שו"ע אדה"ז שם סכ"ה ס"א. 13) המצות
בריש ספר היד. כותרת להלכות תפילין. ספה"מ שלו מ"ע יב"ג. 14) ו, ח. 15) לו, א. ועוד. 16) ש"פ תרומה תשמ"ו, סל"ט
ואילך. 17) מנחות לו. וע"כ. סהמ"צ להצ"צ מצות תפילין רפ"ג. 18) טור או"ח סכ"ז. פע"ח שער התפילין פ"י. סה"מ
תרצ"ט ע' 159 ובהערה שם. תש"ג ע' 43 ובהערה שם. ועוד. 19) יג, כ. רמב"ם הל' איסו"ב פכ"א הכ"ג. 20) לט, א. 21) גם
זח"ג רלו, ב (ובהגהות מהרח"ו שם). אוה"ת עקב צ' תרכט. ועוד. 22) לו, ב. 23) הל' שבת פ"ט הכ"ג. טושו"ע ודאדה"ז

להבין ענין פרשת נסכים

ביאור בדרך אפשר

1 וְזֶה הַחִידוּשׁ שֶׁבְּדָבָר, שֶׁצָּרִיף לְהִיּוֹת הַתְּפִלָּלוֹת שֶׁלּוֹב וְחִיבוֹר
 2 ב' הַקְּרִינָן שֶׁל "הַעֲלָאָה" וְ"רְצוּא" מִצֵּד אַחַד וְ"הַמְשַׁכָּה" וְ"שׁוֹב" מִצֵּד שֵׁנִי,
 3 לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּשֵׁנֵי הָאוֹפְנִים גַּם יַחַד כְּמוֹ שֶׁהוּא בַּתּוֹרָה דְּכָתִיב בַּהֲ25
 4 מִיִּמִּינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ, שֵׁישׁ בְּתוֹרָה ב' הַקְּרִינָן דִּימִין קוֹ חֲסֵד
 5 שְׁעִינֵי "רְצוּא" וְאֵשׁ קוֹ הַגְּבוּרָה
 6 שְׁעִינֵי "רְצוּא", 'רְצוּא' וְ"שׁוֹב"
 7 בִּיחַד, שֶׁהָרִי תוֹרָה יַחַד עִם זֶה
 8 שְׁהִיא מֵאֲחַדֵּת קוּיִם שׁוֹנִים הַנְּרָאִים
 9 כְּהַפְּכִיִּים אַחַת הִיא בְּלִי
 10 הַתְּחַלְקוֹת כִּי הַקוּיִם הַשׁוֹנִים
 11 מֵתֵאֲחָדִים כֹּאחֵד. וְזֶה גַם עֲנִין
 12 וְהַתְּחַלְקֵתִי בְּתוֹכְכֶם²⁶, וְדִיּוֹק
 13 הַלְּשׁוֹן "וְהַתְּחַלְקֵתִי" (וְלֹא "וְהַלְּכֵתִי")
 14 מִלְּמַד שֶׁהַכְּתוּב מְדַבֵּר עַל ב' בְּחִינּוֹת
 15 שְׁנֵי אוֹפְנִים שׁוֹנִים שֶׁל הַלֵּיכָה,
 16 מְלַמְּעָה לְמַטָּה וּמְלַמְּטָה
 17 לְמַעְלָה²⁷, שֶׁשְּׁתֵּיהֶן הֵן
 18 בְּאוֹתָהּ הַתִּיבָה דְּבַר שְׁמוּרָה עַל
 19 חִיבוֹר וְהַתְּכַלּוֹת בִּינֵיהֶם.
 20 וּבְזֶה יוֹכֵן²⁸ הַשְּׂיִכּוֹת הַפְּנִימִית
 21 דְּעוֹלָה וְנִסְכִּים לְקְרִיאַת־שְׁמַע
 22 וְתְּפִלִּין, שֶׁבְּגַלְלָה אִמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל
 23 "כֹּל הַקּוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּלֹא תְּפִלִּין,
 24 כֹּאִילוֹ הַקְּרִיב... זֹבַח בְּלֹא נִסְכִּים",
 25 דְּעוֹלָה וְנִסְכִּים גַּם הֵם עֲנִינָם
 26 הַעֲלָאָה וְהַמְשַׁכָּה, כְּמוֹ
 27 קְרִיאַת־שְׁמַע וְתְּפִלִּין, כִּפִּי
 28 שְׁהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר. דְּהִנֵּה הַהֶפְרָשׁ
 29 הַהַבְּדֵל בֵּין קְרִבְנוֹת לְנִסְכִּים
 30 הוּא, דְּהַקְּרִבְנוֹת לְמַעְלָה, מֵה־
 31 שְׂאִין־כֵּן הַנִּסְכִּים עֲנִינָם הוּא הַיְרִידָה לְמַטָּה,
 32 שֶׁהֵיוּ מְנַסְכִּין עַל גְּבִי הַמְּזֻבַּח וְיִוֶּרֶד לְשִׁיתָן²⁹
 33 שֶׁמְחוֹלְלִין וְיִוֶּרְדִין עַד הַתְּהוֹם³⁰, הֵינּוּ תַּחְתּוֹן
 34 שְׂאִין לְמַטָּה מְמַנּוּ. וּלְפִי־זֶה, הַחִידוּשׁ שֶׁבְּפִרְשַׁת
 35 נִסְכִּים הוּא, שֶׁצָּרִיכָה לְהִיּוֹת גַּם הַיְרִידָה
 36 מֵה־שְׂאִין־כֵּן הַנִּסְכִּים שֶׁל הֵיין שְׁבָאוֹ כְּחוֹסֶפֶת קְרִבְנוֹת עֲנִינָם הוּא
 37 הַיְרִידָה לְמַטָּה, שֶׁהֵיוּ מְנַסְכִּין אֶת הֵיין עַל גְּבִי הַמְּזֻבַּח וְיִוֶּרֶד
 38 לְשִׁיתָן²⁹ שֶׁמְחוֹלְלִין וְיִוֶּרְדִין עַד הַתְּהוֹם³⁰, הֵינּוּ תַּחְתּוֹן
 39 שְׂאִין לְמַטָּה מְמַנּוּ. וּלְפִי־זֶה, הַחִידוּשׁ שֶׁבְּפִרְשַׁת נִסְכִּים עַל
 40 עֲנִין קְרִבְנוֹת כְּשֶׁלְּעִצְמוֹ הוּא, שֶׁצָּרִיכָה לְהִיּוֹת גַּם הַיְרִידָה

1 התפילין מרשות לרשות לובש זוג אחד ומכניסו, וחוזר ויוצא
 2 ולובש זוג אחר גו', דשם הנחת התפילין הוא בלי אמירת
 3 קריאת שמע והרי זו הוכחה נוספת שמדובר בשני עניינים שונים ונפרדים
 4 בעבודת ה'.
 5 וזהו החידוש במאמר
 6 רבותינו ז"ל הנזכר לעיל שצריך
 7 להיות קריאת שמע ביחד עם
 8 תפילין, הינו חיבור ב'
 9 אופנים אלו של "העלאה"
 10 ו"המשכה" ביחד. ובקבלות
 11 משמעות החיבור בין "העלאה"
 12 (קריאת שמע) ו"המשכה" (תפילין)
 13 זהו מה שכל עבודת האדם
 14 היא בב' הקנין ד'רצוא'
 15 ו'שוב', במעשה המרכבה כתוב
 16 "והחיות רצוא ושוב". והכוונה
 17 שהמלאכים, הנקראים "חיות הקודש",
 18 נמצאים כל הזמן ב"תנועה" של
 19 "רצוא", רצון להיכלל ולהתבטל
 20 בעצמות אור אין סוף שלמעלה מהם,
 21 ומיד לאחר מכן הם באים ל"תנועה"
 22 של "שוב", בה מתיישבת רוחם
 23 בקרבם. וזאת כי מצד אחד הם
 24 מרגישים את הפלות האלוקות
 25 ונמשכים למקורם ומשתוקקים להיכלל
 26 באלוקות, ולכן הם בתנועה של
 27 "רצוא", ומצד שני כיוון שעליהם
 28 למלא את שליחותם, הם נשארים
 29 במדרגתם ואינם מתבטלים ממצויאותם
 30 ולכן הם בתנועה של "שוב". וכך גם
 31 בעבודת האדם - הוא מתעורר
 32 ב"רצוא" של צימאון עז לדבוק
 33 באלוקות, ולאחר מכן צריך להיות
 34 "שוב", להישאר נשמה בגוף ולעבוד
 35 את ה' בתורה ומצוות, קריאת
 36 שמע שעניינה "רצוא", רצון ותשוקה
 37 של האדם להתעלות מלמטה למעלה
 38 ותפילין שעניינם "שוב", ירידה למטה, וכמו שהיה במתן תורה
 39 שבתחילה פרחו נשמתן של בני ישראל כאשר שמעו את "אנכי ה'
 40 אלוקיך" מהקדוש ברוך הוא בעצמו, מפני גודל ה"רצוא" ואחר כך
 41 החזירה להם הקדוש ברוך הוא בטל תחיה²⁴ והמשיכו לחיות
 42 כנשמות בגופים, "שוב".

או"ח שש"א סמ"ב. 24) שבת פח, ב. 25) לג, ב. 26) כו, יב. 27) פ' ראה כו, א. מאמרי אדה"ז: תקס"ט ע' קלא ואילך.
 פרשיות ח"ב ע' תרג. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשפו. אוה"ת ויקרא ע' תרט ואילך. 28) - ראה מקורות שבהערה
 10. 29) מט, א. וראה אוה"ת פרשתנו ע' תקל, אוה"ת על מארז"ל ס"ע ג ואילך. 30) הלקו"ת שם מא, ג. וראה סוכה שם.

ש"פ שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשמ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְהַמְשַׁכָּה שֶׁל עֲנִינֵי אֲלוֹקוֹת מִלְמַעְלָה לְמִטָּה, עַל יְדֵי הַנְּסֻכִּים וְאֵינֹו
2 מְסַפֵּיק עֲנִינֵי הַהַעֲלָאָה מִלְמִטָּה לְמַעְלָה שֶׁעַל יְדֵי הַקְּרִבָּנוֹת עֲצָמָם,
3 וְהֵינֹו הַמְשַׁכֶּת הַדְּרָגוֹת הַכִּי נַעֲלוֹת בְּאֲלוֹקוֹת שִׁירָדוּ וַיֵּאִירוּ לְמִטָּה,
4 כְּמִבּוֹאֵר בְּדְרוּשִׁים³¹, שֶׁעֲנִינֵי הַשְּׂמֹן דְּנְסֻכִּים כְּאִמּוֹר בְּחֹרֶה
5 שֶׁהַמִּנְחָה הַבָּאָה עִם הַקְּרִבָּנוֹת יַחַד עִם
6 הַנְּסֻכִּים הֵיטָה מִקְמַח בְּלוּל בְּשֶׁמֶן,
7 וְעִינֵי הַשְּׂמֹן קָאֵי מִכוּוֹן עַל
8 סְפִירַת הַחֲכֵמָה (כְּמִבּוֹאֵר בְּלִקוּטֵי
9 תוֹרָה: "... שֶׁצֶף עַל גְּבֵי יוֹן, וְגַם שֶׁהָיָה
10 מִכֵּל דְּבַר מוֹצִיאֵיךְ שֶׁמֶן וְאֶפִּילוֹ
11 מֵאֲבָנִים... וְהֵינֹו לְפִי שְׂכוֹלָם בַּחֲכֵמָה
12 עֲשִׂית כו', עַל כֵּן נִמְצָא בְּכָל דְּבַר
13 בַּחֲנִינֵי שֶׁמֶן שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵי חֲכֵמָה").
14 וַיִּזְיַן קָאֵי מִכוּוֹן עַל סְפִירַת
15 הַבִּינָה, וְהַחִיטָּה שֶׁמִּמֶּנָּה בָּא
16 הַקְּמַח שֶׁל הַמִּנְחָה קָאֵי מִכוּוֹן עַל
17 סְפִירַת הַדַּעַת, כְּמִאֲמַר
18 רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³² אֵין הַתִּינוּק
19 יוֹדֵעַ לְקָרוֹת אָבָא עַד
20 שִׁיטְעוֹם טַעַם דְּגָן, יוֹדֵעַ
21 דִּיקָא, עֲנִינֵי הַדַּעַת הוּא שְׁלַחִיטָּה,
22 דְּגָן, יֵשׁ קֶשֶׁר מִיּוֹחַד עִם הַדַּעַת). וְזֶה
23 הָאֵרֶת הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת חֲכֵמָה, בִּינָה
24 וְדַעַת נִמְשָׁף עַל יְדֵי הַמִּנְחָה וְהַנְּסֻכִּים
25 הַבָּאִים מִשְּׂמֹן, יִיזְיַן וְחִיטָּה, עַד
26 לְמִטָּה מִטָּה, עַד הַתְּהוֹם
27 שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן שְׂבָאֲרֵן הַתַּחְתּוֹנָה
28 עֲצָמָה.
29 וּבִזְהָ יוֹכֵן³³ הַקָּשֶׁר דְּעֲנִינֵי זֶה
30 שֶׁל פִּרְשֵׁת הַנְּסֻכִּים לְפָרֶשֶׁת
31 הַמְּרַגְלִים שֶׁלֹּכַן הַפְּרָשִׁיּוֹת סְמוּכוֹת
32 זו לזו. דְּהִנְהָ זֶה שְׂרָצוֹ
33 הַמְּרַגְלִים לְהִשָּׂאֵר בְּמִדְבָּר
34 וְלֹא רָצוּ לְהַפְּנֵס לְאֶרֶץ, הָרִי
35 זֶה מְשׁוֹם שֶׁהָיָה בְּחַתּוּלָה
36 בְּמִדְרָגָה רוּחָנִית גְּבוּהָה
37 מְאֹד³⁴, כְּמִבּוֹאֵר בְּדְרוּשִׁים³⁵
38 בְּמֵאֲמָרֵי הַחֲסִידוֹת הַמְּבֹאֲרִים אֵת טַעוֹת

הַמְּרַגְלִים עַל פִּי הַמְּרַגְלִים, וְאֵינֹו מְסַפֵּיק עֲנִינֵי הַהַעֲלָאָה
לְמִטָּה לְמַעְלָה, וְהֵינֹו הַמְשַׁכֶּת הַדְּרָגוֹת הַכִּי
נַעֲלוֹת, כְּמִבּוֹאֵר בְּדְרוּשִׁים³¹, שֶׁעֲנִינֵי הַשְּׂמֹן
דְּנְסֻכִּים קָאֵי עַל סְפִירַת הַחֲכֵמָה, וַיִּזְיַן קָאֵי עַל
סְפִירַת הַבִּינָה, וְהַחִיטָּה קָאֵי עַל סְפִירַת הַדַּעַת,
כְּמִאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל³² אֵין הַתִּינוּק יוֹדֵעַ לְקָרוֹת
אָבָא עַד שִׁיטְעוֹם טַעַם דְּגָן, יוֹדֵעַ דִּיקָא, עֲנִינֵי
הַדַּעַת). וְזֶה נִמְשָׁף עַד לְמִטָּה מִטָּה, עַד הַתְּהוֹם
שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן שְׂבָאֲרֵן.
וּבִזְהָ יוֹכֵן³³ הַקָּשֶׁר דְּעֲנִינֵי זֶה לְפָרֶשֶׁת
הַמְּרַגְלִים. דְּהִנְהָ זֶה שְׂרָצוֹ הַמְּרַגְלִים
לְהִשָּׂאֵר בְּמִדְבָּר וְלֹא רָצוּ לְהַפְּנֵס לְאֶרֶץ, הָרִי זֶה
מְשׁוֹם שֶׁהָיָה בְּמִדְרָגָה גְּבוּהָה מְאֹד³⁴, כְּמִבּוֹאֵר
בְּדְרוּשִׁים³⁵. דְּבִהְיוֹתָם בְּמִדְבָּר הָיָה בְּמִדְרָגָה
רוּחָנִית נַעֲלִית בְּיֹתֵר, וְלֹא רָצוּ לְהַפְּנֵס לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל שֶׁשָּׁם צְרִיף לְהִיּוֹת עֲנִינֵי שֶׁשׁ שְׁנַיִם תְּזַרַע
שְׂדֵךְ וְשֶׁשׁ שְׁנַיִם תְּזַמֵּר כְּרַמֶּךְ³⁶ גו', וּבְלִשׁוֹן רַבִּי
שֶׁמַּעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי³⁷ אָדָם חוֹרֵשׁ אָדָם זֹרַע, תּוֹרָתוֹ
מָה תְּהָא עֲלֵיָהּ. וְעוֹד זָאת, שְׂאֶפִּילוֹ הַגְּשָׁמִיּוֹת
שֶׁבְּמִדְבָּר הָיָה גַם כֵּן בְּמִדְרָגָה נַעֲלִית. שְׂהִלְחָם
מִן הָיָה מִן הַשְּׂמֵימִים³⁸ וְהַמִּים הָיָה מִבְּאֵרָה שֶׁל
מְרִים³⁹, וְנוֹסֵף לְזֶה הָיָה עֲנִינֵי הַכְּבוֹד⁴⁰, הֵינֹו לֹא
רַק עֲנִינֵים הַמְּגִינִים וְכוּ'⁴¹ אֲלָא עֲנִינֵים שֶׁהוֹסִיפוּ
כְּבוֹד בְּיִשְׂרָאֵל⁴², וְעֲנִינֵים אֲלוֹ הָיָה בְּתַמִּידוֹת
יּוֹמָם וְלַיְלָה בְּלֵי הַפֶּסֶק⁴³. וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף עוֹד,
דְּהָרִי כְּתִיב בְּהוֹ⁴⁴ עַל-פִּי ה' יַחְנֹנוּ וְעַל-פִּי ה'
יִסְעוּ, וְנִמְצָא שֶׁכָּל הַזְּמַן קִיְמוּ מִצְוֹת ה', בְּתַחֲנִיתָם
אוּ בְּנִסְיַעְתָּם. וְעוֹד זָאת, כְּדֹאֵיתָא בְּגִמְרָא⁴⁵

אוה"ת על מארז"ל שם ע' ט. 31) שם מב. סע"א ואילך. מאמרי אדהאמ"צ שם ע' א'רב ואילך. אוה"ת פרשתנו (כרך ו) ע' א'תתא. 32) מ, סע"א. 33) - ראה לקו"ת שם מא, ב ואילך. אוה"ת שם ע' א'תת ואילך. 34) הלקו"ת שם לו, סע"ד. 35) ר"פ שלח לו, ג"ד שם לו, ב. מאמרי אדהאמ"צ שם ע' תתקצא ואילך. אוה"ת שם ס"ע תמג ואילך. ס"ע תנה ואילך. (כרך ו) ע' א'תשע ואילך. א'תשעו ואילך. לקו"ש חל"ג ע' 85 ואילך. 36) כה, ג. 37) לה, ב. 38) טז, ד ואילך. 39) חוקת כ, ב. 40) אמור כג, מג. חוקת כ, כט. כא, א. הנסמן בלקו"ש שבהערה 42. 41) בהעלותך י, לד. הנסמן בלקו"ש שם. 42) לקו"ש ח"י"ח ס"ע 256 ואילך. 43) בשלח יג, כא-כב. בהעלותך י, לד. 44) ט, ב. שם. כג. 45) נה, ב.

להבין ענין פרשת נסכים

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 זאת, כְּדַאֲתָא בְּגִמְרָא⁴⁵ דְּכִיּוֹן דְּכַתִּיב בְּהוּ עַל־פִּי ה' יַחֲנוּ
 2 וְעַל־פִּי ה' יִסְעוּ, כְּמֵאן דְּקָבִיעַ לְהוּ דְּמִי הָרִי בְּכָל מְקוֹם, גַּם
 3 בְּחַיִּיהָ קִצְרָה, הִדְבַר נֶחֱשֵׁב כְּמִקּוֹם קָבוּעַ וְלֹא אֲרֻעִי. (וַיְדוּעַ גַּם פְּתָגָם
 4 כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴⁶ לְגַבֵּי אוֹפֶן הַעֲבוּדָה בְּזִמְן הַהֵה שְׁצִרְךָ
 5 לְהוֹיָת בִּישׁוּב הַדַּעַת וְעַם תַּכְנִיּוֹת
 6 לְטוּוּחַ אֵרוּךְ אָף שֶׁהִנֵּה בָּא
 7 מְשִׁיחַ וְלִכְאוּרָה אֵין צוֹרֵךְ בְּנִיהוּל
 8 הַעֲבוּדָה בְּצוּרָה מְסוּרֶת וּמְתוּכֶנֶת
 9 הַיִּטֵּב, שֶׁהוּא בְּדוּגְמַת הַקָּמַת
 10 הַמְשֻׁכָּן שֶׁהִיָּתָה לְפַעֲמִים
 11 לְיוֹם אֶחָד, וּבְלִשׁוֹן הַפְּתוּב⁴⁷
 12 וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יְהִיָּה הָעֵנָן מְעַרְב
 13 עַד בּוֹקֵר וְנִעְלָה הָעֵנָן וְנִסְעוּ,
 14 דְּגַם אֲזֵי אֶפִּילוּ שֶׁהִקִּימוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן
 15 לִזְמַן קִצְרָה בִּיחוּד, הִיָּתָה הַהֲקָמָה
 16 בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת וּבְתַכְלִית הַקְּבִיעוּת, כְּמוֹ
 17 אֶת כָּל חֲלָקֵי הַמִּשְׁכָּן בְּשִׁלְמוֹת
 18 וּבְתַכְלִית הַקְּבִיעוּת וְהַמִּשְׁכָּן עִמָּד
 19 כְּדַבֵּר קָבוּעַ, כְּמוֹ שֶׁהִיָּתָה בְּאֲשֶׁר
 20 חָנוּ בְּקִדְשׁ בְּרַנְעַי"ט שָׁנָה⁴⁸
 21 (בְּרַצִּיפּוֹת). וְנִמְצָא שֶׁבְּהִיּוֹתָם
 22 בְּמִדְבָּר, הָרִי לְמִרוֹת שֶׁהִיָּה בְּרוּר כִּי
 23 מְדוּבָר בְּמַצַּב זְמַנִּי וּבְדֶרֶךְ אֵל הִיעִד
 24 הָאֱמִיתִי שֶׁל הַכְּנִיסָה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּכָל
 25 זֹאת הָיָה בְּקָבִיעוּת בַּחֲכָרָה שְׁעוּשִׁים
 26 כַּעַת דָּבָר חָשׁוּב מִצַּד עֲצֻמוֹ וְלֹא רַק
 27 כְּאִמְצָעִי לְדַבֵּר אַחַר בְּמַצָּב שֶׁל
 28 עַל־פִּי ה'. וְעוֹד זֹאת, שֶׁלֹּא
 29 הָיָה זֶה רַק כְּאִוְפֶן שֶׁל
 30 קְבִיעוּת וְעִמְדָה בְּמִקּוֹם
 31 אֶחָד, אֲלֵא שֶׁבְּזוּהַ גּוֹפָא
 32 בְּשֶׁהִיָּה בְּמִדְבָר עֲצֻמָּה, אֶפִּילוּ כִּאֲשֶׁר
 33 הִשְׁהִיָּה הִיָּתָה רַק לִזְמַן קִצְרָה בְּלִבְדוּ,
 34 עָלוּ הַתְּעוּלָה וְהַתְּקִדְמוֹ מִחִיל אֶל
 35 חִיל, מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה שֶׁהָרִי זֶה
 36 צִיּוּרֵי מְפוֹרָשׁ בְּתוֹרָה לְהַעֲלוֹת
 37 בְּקוֹדֶשׁ⁴⁹ לְהוֹסִיף, לְהַתְּקִדְמוֹ
 38 וְלַהֲעֲלוֹת בְּכָל דָּבָר שֶׁבְּקוֹדֶשׁ, וּבִוּוּדָא
 39 שְׁגַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר קִיִּימוּ אֶת
 40 הַצִּיּוּרֵי הַזֶּה.
 41 וְלִכְּן בְּגַלְל כָּל הַמַּעֲלוֹת הַרוּחָנִיּוֹת
 42 הַגְּדוּלוֹת שֶׁהָיוּ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחַיִּוֹתָם בְּמִדְבָר, כְּמִבּוּאָר לְעִיל בְּאֵרִיכוֹת, רָצוּ

הַמְרַגְּלִים לְהִשָּׂאָר בְּמִדְבָּר, וְלֹא רָצוּ לְהַכְּנִס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 הַגִּשְׁמִית שְׁשָׁם צִרְיָךְ לְהִיּוֹת שֵׁשׁ שָׁנִים תְּזוּרַע שְׂדֵךְ גּוֹ' וְרַק
 אַחֲרֵיכֶם בָּאָה שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה שְׁבַת לַה'⁵⁰ אֲבָל בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, שֵׁשׁ
 מֵתוּךְ שִׁבְעָה שָׁנִים, הָאֲדָם צִרְיָךְ לְעִסּוֹק בַּחֲרִישָׁה וּזְרִיעָה וְשָׂרָה הַמְּלֹאכּוֹת וְאִינְנוּ
 יִכּוֹל לְהַתְּמַסֵּר לְעִנְיָנִים וְרוּחָנִים. מַה־
 שְׂאִין־כֵּן בְּמִדְבָּר, הָיָה
 מְלַכְתְּחִילָה בְּמַצָּב שֶׁל שְׁבַת
 שְׁבִיחָה מְעַבּוּדַת הָאֲדָמָה וְכוּ'.
 וְלִכְּן טְעֵנוּ הַמְרַגְּלִים עַל־דֶּרֶךְ
 מֵאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי,
 אָדָם חוֹרֵשׁ אָדָם זוֹרַע, תּוֹרְתוֹ
 מַה תְּהָא עֲלֵיָה. דְּזָהוּ גַם מַה
 שֶׁהַמְּדַבֵּר הוּא מְקוֹם אֲשֶׁר לֹא
 יֵשֵׁב אָדָם שָׁם⁵¹, לְפִי פְּשׁוּטוֹ
 מְדוּבָר בַּחֲסָרוֹן שֶׁל הַמְּדַבֵּר שֶׁהוּא
 מְקוֹם שְׁמֵם וְלֹא מְקוֹם יִישׁוּב, אֲבָל לְפִי
 הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי הַכוּוֹנָה לִיתְרוֹן שֵׁשׁ
 בְּמִדְבָר לְגַבֵּי אֶרֶץ נוֹשֶׁבֶת שֶׁהוּא
 לְמַעְלָה מִבְּחִינַת אָדָם⁵², אֲלֵא
 הוּא בְּחִינַת מֵאֲדָ⁵³ (אוֹתִיּוֹת
 "אֲדָם" אֶךְ בְּסוֹד אוֹתִיּוֹת שׁוֹנָה, לְמַעֲלָה
 מִ"אֲדָם"). כָּכֵל מֵאֲדָ⁵⁴ "מֵאֲדָ"
 בְּמוֹכֵן שֶׁל לֵאל גְּבוּל שֶׁלְמַעְלָה
 מִמְּדִידָה וְהַגְּבֻלָה⁵⁵. וְלִכְּן
 רָצוּ הַמְרַגְּלִים לְהִשָּׂאָר שָׁם
 בְּמִדְבָר, וְלַעֲבֹד עֲבוּדָתָם עֲבוּדַת
 ה' הַרוּחָנִית שֶׁלֵּהֵם בְּדִרְגָּא גְבוּהָה זֹו
 לֵאל הַתְּעַסְקוֹת בְּעִנְיַי הָעוֹלָם
 הַגִּשְׁמִיִּים וּבְאוֹפֶן דְּעֲלִיָּה מִחִיל
 אֶל חִיל כְּפִ"ל, וְלֹא רָצוּ
 לְהַכְּנִס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלַעֲבֹד
 בְּעֲבוּדַת הַבִּירוּרִים הַפְּרִדַת הַטּוֹב
 מֵהָרַע שֶׁבְּדוּבְרִים הַגִּשְׁמִיִּים וְהַעֲלָאתוֹ
 לְקִרוּשָׁה, דָּבָר הַמְּחַיֵּב הַתְּעַסְקוֹת עִם
 הַדְּבָרִים הַגִּשְׁמִיִּים וְשִׁמּוּשׁ בָּהֶם.
 וּבְזוּהַ יוֹכֵן עֵנָן סְמִיכוֹת
 פְּרִשְׁת הַנְּסָכִים לְפָרֶשֶׁת
 הַמְרַגְּלִים, וְזוֹ הַתְּשׁוּבָה לְשֵׁאלָה
 שְׁעֲלָתָה בְּתַחִילַת הַמֵּאֲמָר לְגַבֵּי הַקֶּשֶׁר
 הַפְּנִימִי בֵּין שְׁנֵי הַנוֹשָׂאִים כִּי
 הַתִּיקוֹן עַל מַעֲשֵׂה הַמְרַגְּלִים
 הוּא הִיפָּךְ מַה שֶׁעָשׂוּ, וְלְהַכְּנִס

(46) ספר השיחות תש"א ע' 162, ועוד. (47) שם, כא. (48) פרש"י דברים א, מו. (49) כח, א. ויש"נ. (50) שם, ד. (51) ב, ו. (52) לקו"ת במדבר ד, ג ואילך. שה"ש כב. א, כג. סע"ב ואילך. הנסמן בהערה הבאה. (53) לקו"ש חט"ז ע' 473 ובהנסמן שם. (54) ו, ה. (55) תו"א מקץ לט, ג ואילך. לקו"ת פרשתנו מב, ג. דרמ"צ קס, ב. ובכ"מ.

ש"פ שלח, מבה"ח תמוז, ה'תשמ"ז

ביאור בדרך אפשר

1 לְאֶרֶץ דְּוָקָא, כִּלְשׁוֹן הַכְּתוּב בַּחֲחִילַת פְּרִשְׁת הַנְּסֻכִּים כִּי תָבוֹאוּ אֶל
 2 הָאָרֶץ, וְשֵׁם גּוֹפָא בֶּאֱרֶץ עֲצֵמָה לֹא לְהִיֹּת מִנּוֹתְקִים מֵעִנְיַיִ הָעוֹלָם אֲלֵא
 3 אֲדוּרְבָה לְעִסְוֹק בְּעִבּוֹדַת הַנְּסֻכִּים שְׁעִנְיָנָם הַמְּשֻׁכָּה שֶׁל אֹר אֱלוֹקֵי
 4 מִלְמַלְעָה לְמִטָּה וּבִירוֹר הַתַּחְתּוֹן הָאֶרֶץ הַגִּשְׁמִית וְהַתְּבוּאָה הַגִּשְׁמִית
 5 וְכֹל הַחֲפָצִים הַגִּשְׁמִיִּים שֶׁהָאֵדָם
 6 מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם לְעִנְיַיִ תּוֹרָה וּמִצְוֹת,
 7 לְהַעֲלוֹת אֶת כּוֹלָם לְקִדּוּשָׁה.
 8 וְעוֹד יֵשׁ לּוֹמֵר, דְּהַקְּשֵׁר
 9 וְהַשְׁיִיכּוֹת הַפְּנִימִית דְּפִרְשַׁת
 10 הַנְּסֻכִּים לְפִרְשַׁת הַמְּרַגְּלִים
 11 אֵינּוּ רַק מִשׁוּם שְׁהַפְּנִיסָה
 12 לְאֶרֶץ הַגִּשְׁמִית וְהַעֲבֹדָה
 13 הַנְּסֻכִּים שְׁעִנְיָנָה כִּאֲמֹר הַמִּשְׁכַּת
 14 אֱלוֹקוֹת לְמִטָּה וּבִירוֹר הַתַּחְתּוֹן הִיא
 15 תִּיקוֹן עַל חֲטָא הַמְּרַגְּלִים,
 16 וְרֹאֵי שֶׁהִתִּיקוֹן יִהְיֶה כְּתוּב בְּסִמְכוֹת
 17 לְסִיפּוֹר הַדְּבַר שְׁאוֹתוֹ בְּאִים לְתַקֵּן,
 18 אֶלֶּא יִתְּרָה מְזוּזָה⁵⁶, שְׁזָהוּ
 19 הַכְּנִיסָה לְאֶרֶץ וְעִנְיַן הַנְּסֻכִּים שֶׁלְכֹאֹרָה
 20 הֵם בְּסִתְרָה לְעִנְיַן הַמְּרַגְּלִים, לְאִמִּיתוֹ
 21 שֶׁל דְּבַר הוּא הַמְּשֻׁשׁ יִשֵּׁר לְמָה
 22 שְׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר (פְּרָצוֹן
 23 הַמְּרַגְּלִים). דְּזָה שְׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל
 24 בְּמִדְבָּר אֲרַבְעִים שָׁנָה בְּמַעֲמַד
 25 וּמַצֵּב הַנִּעֲלָה הַנַּ"ל, שֶׁל נִתּוּק
 26 מִכֹּל הַתַּעֲסָקוֹת בְּעִנְיָנִים גִּשְׁמִיִּים
 27 וְסִפּוּק צְרִיכָהֶם עַל יַד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 28 הוּא בְּדֶרֶךְ נֵס הַרְרִי זֶה גּוֹפָא עֲצֵמוֹ
 29 הוּא בְּעֵצֵם הַכְּנָה וְהַקְּדָמָה אֶל
 30 הַכְּנִיסָה לְאֶרֶץ וְהַעֲבֹדָה עִם
 31 הָעוֹלָם, דְּדוֹקָא עַל-יְדֵי
 32 הַקְּדָמַת הַעֲבֹדָה דְּבְכָל
 33 מְאֻדָּךְ, עִבּוֹדַת ה' בְּרוּגָה שֶׁל
 34 "מֵאֲדָ", לֹא גְבוּל, עוֹשִׁין רְצוֹנוֹ
 35 שֶׁל מְקוֹם⁵⁷ שְׁפִמְדָּךְ, (בְּרוּגָמַת
 36 "עוֹשִׁין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם בֶּאֱרֶץ יִשְׂרָאֵל
 37 עֲצֵמָה, שֶׁהוּא מַצֵּב נִעְלָה, כִּלְשׁוֹן
 38 הַגְּמָרָא: "רַב חֲנִינָא בַר פֶּפְא רַמִּי (שׁוֹאֵל עַל חֲסִירָה לְכֹאֹרָה בֵּין שְׁנֵי פְסוּקִים:
 39 כְּתִיב "וְלִקְחִי דַגְּנִי בַעֲתוֹ" וְכֹתִיב "וְאִסַּפְתָּ דַגְּנִךְ". כֵּאֵן בּוֹזֵמֵן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׁין
 40 רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם (וְאֵז הַדְּגָן שֶׁלֵּהֶם – וְאִסַּפְתָּ דַגְּנִךְ") כֵּאֵן בּוֹזֵמֵן שְׁאִין יִשְׂרָאֵל

ביאור בדרך אפשר

41 עוֹשִׁין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם (וְאֵז הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵלוֹ וּמְרֹאָה לֵהֶם שֶׁהוּא
 42 שֶׁלח"). עַל-יְדֵי-זֶה עַל יַד הַעֲבֹדָה בְּמִדְבָּר בְּאוֹפֵן נִעְלָה וְכוּלָּהּ לְהִיֹּת
 43 אַחֲרֵי-כֵן הַעֲבֹדָה עִם עִנְיַיִ הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי כְּשֶׁבָאוּ לְאֶרֶץ
 44 בְּשְׁלִימוֹת בְּרוּגָה גְבוּוָה.
 45 וַיֵּשׁ לּוֹמֵר שְׁזָהוּ הָאֲמֹר לְעִיל
 46 שְׁבַעֲצֵם פְּרִשְׁת הַמְּרַגְּלִים מִהוּוָה הַכְּנָה
 47 וְהַקְּדָמָה לְכְנִיסַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ,
 48 הוּא גַם הַבְּאוֹר בְּמָה שְׁנַתְּבָאָר
 49 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, הַלְּשׁוֹן⁵⁸ שֶׁל
 50 פְּסוּקֵי הַתּוֹרָה הַמְּדַבְּרִים בְּעִנְיַן זֶה
 51 שְׁגִזְרַת הַמְּרַגְּלִים הִיְתָה
 52 שְׁיִהְיוּ אֲרַבְעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר,
 53 אִף שְׁהִיוּ מֵאֹז שְׁנִגּוּרָה הַגִּיּוּרָה
 54 שְׁאוֹתוֹ דוֹר יְמוֹתוֹ בְּמִדְבָּר וְלֹא יִכְנָסוּ
 55 לְאֶרֶץ, וְעַד שְׁבִינְהֶם נִכְנָסוּ לְאֶרֶץ עֲבָרוּ
 56 בְּפוּעַל ל"ט שָׁנָה בְּלְבַד⁵⁹,
 57 שְׁהִרִי גִזְרַת הַמְּרַגְּלִים הִיְתָה
 58 בְּשָׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתָם
 59 מִמִּצְרַיִם, וּבְשָׁנָה זֹאת גּוֹפָא
 60 עֲצֵמָה לֹא בַּחוּדֵשׁ הָרִאשׁוֹן,
 61 חוּדֵשׁ נִיסָן, אֶלֶּא בַּחוּדֵשׁ
 62 שְׁלֹאֲחֵרִי-זֶה, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי
 63 חֲכָמֵינוּ ז"ל שֶׁהַדְּבַר הִיָּה בְּתַשְׁעָה בָּאָב
 64 אֶלֶּא הָעִנְיָן הַטַּעַם לִכְךָ שֶׁכִּכֵּל זֹאת
 65 נִאֲמַר בְּתוֹרָה שֶׁהַגִּיּוּרָה נְגוּרָה לְהִיֹּת
 66 אֲרַבְעִים שָׁנָה בְּמִדְבָּר הוּא מִשׁוּם
 67 שְׁמִסְפָּר אֲרַבְעִים רוֹמְזוֹ
 68 לְסִפְרִית הַבִּינָה הַעֲלִיוֹנָה, כִּפִּי
 69 שְׁנִרְמֹז גַּם בְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל בְּפִרְקֵי
 70 אֲבוֹת בֵּין אֲרַבְעִים לְבִינָה⁶⁰, כִּי
 71 הַגִּילּוּי שֶׁל הָאוֹר הָאֱלוֹקִי בְּמִדְבָּר
 72 הִיָּה מְבַחֲיִנַת הַבִּינָה⁶¹,
 73 וְהַכְּנִיסָה לְאֶרֶץ עִנְיָנָה
 74 הִיְרִידָה וְהַהִמְשָׁכָה שֶׁל הָאוֹר הָאֱלוֹקִי
 75 מִסְפִּירַת הַבִּינָה שֶׁהִיא מִהַסְפִּירוֹת
 76 הַעֲלִיוֹנוֹת לְסִפְרִית הַמְּלָכוֹת
 77 שֶׁהִיא הַסְפִּירָה הַכִּי תַחְתּוֹנָה, אֶרֶץ
 78 הִיא מְלָכוֹת⁶², וְלִכְּנָן צְרִיכָה לְהִיֹּת הַקְּדָמַת הַמְּדָבָר אֶל
 79 הַכְּנִיסָה לְאֶרֶץ, וְהִיא הַכְּנָה אֵלֶיהָ וּמוֹסִיפָה שְׁלִימוֹת בְּכְנִיסָה לְאֶרֶץ כְּמוֹ
 80 שְׁכָל עִנְיָנֵי סִפְרִית הַמְּלָכוֹת בְּאִים מִסְפִּירַת הַבִּינָה, כְּמוֹ

(56) ראה לקו"ש שבהערה 35 ס"ג ואילך. (57) שבהערה 37 ובחדא"ג מהרש"א שם. לקו"ת פרשתנו מב, רע"ג. וראה גם או"ת להה"מ פ' עקב ד"ה מפני מה. מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' קלה. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ס"ע תתכד, ואילך. וש"נ. (58) יד, לג-לד. ובכ"מ. (59) פרש"י שם. לג. (60) פ"ה מכ"א. וראה ספר הליקוטים דא"ח-להצ"צ ערך מספרים, פרטי המספרים ע' תתקפ"ה. וש"נ. (61) גם קהלת יעקב ערך מדבר. (62) ספר הליקוטים דא"ח-להצ"צ ערך ארץ ע' איתקלג ואילך. וש"נ.

להבין ענין פרשת נסכים

ביאור בדרך אפשר

43 תורה ומצוות שממשיכים אור אלוקי מלמעלה למטה, נצטוו גם על
 44 הנסכים שענינם "המשכה" מלמעלה למטה.
 45 אָמַנְם עֲדִינן צְרִיף לְהִבִּין, דְּלִפִּי הַנַּ"ל נִמְצָא שְׁטַעֲנַת
 46 הַמְרָגְלִים ורצונם להישאר במדבר הִיָּתָה טְעוּת, דְּתַכְלִית הַפְּנֹנָה
 47 האלוקית העליונה היא הִרְיָדָה
 48 לְמִטָּה לְכָרֵר בִּירוּרִים
 49 בְּעֲנִינִים גְּשָׁמִיִּים, וְכַמּוּבָא
 50 בְּדְרוּשִׁים מאמרי חסידות
 51 מִהַגְמָרָא (בְּהַמְשָׁךְ לְמֵאֲמַר
 52 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אָדָם
 53 חוֹרֵשׁ אָדָם זוֹרַע, תּוֹרָה מֵה
 54 תְּהֵא עֲלֶיהָ וזה לשון הגמרא: תנו
 55 רבנן: יאספת דגנך, מה תלמוד לומר,
 56 לפי שנאמר יא ימוש ספר התורה הזה
 57 מפיו, יכול דברים ככתבן (וצריך
 58 לתלמוד תורה יומם ולילה כפשוטו),
 59 תלמוד לומר יאספת דגנך: הנהג
 60 בהן מנהג דרך ארץ דברי רבי ישמעאל.
 61 רבי שמעון בן יוחאי אומר:
 62 אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזרע
 63 בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה,
 64 ודש בשעת דישה, וזורה בשעת הרוח
 65 - תורה מה תהא עליה, אלא בזמן
 66 שישראל עושין רצונו של מקום
 67 מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר
 68 ועמדו זרים ורעו צאנכם ובזמן שאין
 69 ישראל עושין רצונו של מקום -
 70 מלאכתן נעשית על ידי עצמן, שנאמר
 71 יאספת דגנך"...) אֵיתָא, מובא,
 72 הַרְבֵּה עָשׂוּ כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 73 יוֹחָאי וְלֹא עֲלָתָה בְּיָדָם,
 74 וְכַרְבִּי יִשְׁמַעְאֵל וְעֲלָתָה בְּיָדָם,
 75 נמצא שאכן למעשה כן צריך להתעסק
 76 בדברים גשמיים כחרישה וזריעה וכו'
 77 וצריך באור, שְׁהָרִי בְּהַמְשָׁךְ
 78 הַעֲנִין בְּגִמְרָא שֵׁם מְבוֹאֵר
 79 הַהֲפָרֵשׁ בֵּין פְּרִשָׁה רֵאשׁוּנָה
 80 שֶׁל קְרִיאַת-שְׁמַע וּפְרִשָׁה
 81 שְׁנִיָּה שֶׁל קְרִיאַת-שְׁמַע,
 82 דְּכַתִּיב בָּהּ⁶⁹ וְאִסְפַּתְּ דָּגְנְךָ
 83 וְגו'. דְּפְרִשָׁה רֵאשׁוּנָה קָאֵי
 84 מדברת בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל עוֹשִׂין רֵצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, שְׁעַל-זֶה

1 שְׁכֵתוֹב⁶³ כְּאֵמָה בְּתָה סְפִירַת הַבֵּינָה נִקְרָא "אם" (כי תפקידה בהולדת
 2 המידות דומה לאם המולידה) וספירת המלכות נקראת "בת" (לשון נקבה, כי
 3 ענינה הוא להיות 'מקבל' מבחינת הזכר, המשפיע). אָמַנְם לְאַחֲרֵי-זֶה
 4 לאחר שבשלב ראשון המלכות מקבלת את האור והשפע מהבינה, הרי בשלב
 5 מאוחר יותר הָרִי נִקְבָה תְּסוּבָב
 6 גְּבֵר⁶⁴, והמקבל הופך למשפיע
 7 שְׁזָה נֶאֱמַר דְּוָקָא לְגַבֵּי סְפִירַת
 8 הַמְּלָכוֹת⁶⁵, שהיא זו שתהפוך
 9 בסופו של דבר למשפיע הינו
 10 שְׁדוּקָא עַל-יְדֵי סְפִירַת
 11 הַמְּלָכוֹת פְּאִים אֶל הָעֵלְיוֹי
 12 הַלְעֲתִיד-לְבֹא, שְׁאֵז יְהִיָּה
 13 וְעַמְדוֹ זָרִים וְרַעוּ צֹאנְכֶם⁶⁶
 14 (פְּדִלְקִין).
 15 וְזֵהוּ טַעַם סְמִיכוֹת פְּרִשַׁת
 16 הַנְּסִיכִים לְפָרֶשֶׁת הַמְרָגְלִים,
 17 דְּאֲחֵרֵי הַקְּדָמַת הָעֲנִין שְׁנַגְזוּר
 18 עַל-יְדֵי הַמְרָגְלִים, הַקְּדָמַת
 19 הָעֲבוּדָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרַבְעִים
 20 שָׁנָה בְּמִדְבָר, עַם כָּל הַמַּעֲלוֹת
 21 שלה, כמבואר לעיל בהרחבה, פְּאִים
 22 אַחֲרֵי-כֵן לְכִי תְּבוֹאוּ אֶל אֶרֶץ
 23 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם. הַכְּנִיסָה לְאֶרֶץ
 24 לְעִסוֹק שֵׁם בְּדְבָרִים
 25 גְּשָׁמִיִּים⁶⁷, בדומה להשפעה מבינה
 26 למלכות, כנזכר לעיל, וְכֵן גּוֹפָא
 27 בִּירִידָה לְמִטָּה עֲצַמָה עֲנִין פְּרִשַׁת
 28 הַנְּסִיכִים, שְׁהַחֲדוּשׁ וְהַתּוֹסַפֵּת
 29 שְׁבָה לְגַבֵּי הַקְּרַבְנוֹת הוּא
 30 עֲנִין הַחֲדוּשׁ וְהַתּוֹסַפֵּת
 31 ההתגלות של אור אלוקי מלמעלה
 32 לְמִטָּה⁶⁸, דְּבִהִיּוֹתָם בְּמִדְבָר
 33 הִיָּה אֵז עֵיקַר עֲסָקָם בְּהַעֲלָאָה
 34 וּמְסִירַת נַפְשׁ פְּנ"ל, בדומה
 35 לעבודה של קריאת שמע שהיא
 36 התקרבות לאלוקות בדרך של העלאה
 37 מלמטה למעלה וְלָכֵן נִצְטוּ רַק
 38 בְּקְרַבְנוֹת שְׁעֲנִינָם שְׁרִיפַת
 39 הַבְּשָׂר הַגְּשָׁמִי בַּאֵשׁ וְכוּ' באופן
 40 שֶׁנִּכְלָל בְּקוּדוּשָׁה וְהַעֲלָאָתוֹ
 41 לְמַעְלָה. וְכִשְׁנִכְנְסִים לְאֶרֶץ
 42 שְׁשֵׁם הָעֲבוּדָה הוּא לְעִסוֹק בְּדְבָרֵי הָעוֹלָם ולברר אותם על ידי

(63 טו, מד. וראה אוה"ת נ"ך עה"פ (ס"ע ת"א ואילך). 64 לא, כא. 65 ע"ח שער יח סוף דרוש, ועוד. מאמרי אדה"ז תקס"ו ע' שיז. אוה"ת בראשית מ, ב ואילך. ויצא צד, ב. ובכ"מ. 66 סא, ה. 67 מקומות שבהערה 35. 68 מקומות שבהערה 10. 69 יא, יד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כְּתִיב וְעָמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צֹאנֵכֶם וּבְנֵי נֶגֶר אֶפְרַיִם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 2 לֹא יִצְטָרְכוּ הַתַּעֲסֵק בַּעֲצָמָם בְּאִסְפֵּית הַדָּגוּן. וְנִמְצָא, שְׁלֻעַת־דֹּלָבָא,
 3 כְּאֲשֶׁר יְקוּיִם הַיַּעֲוֵד וְעָמְדוּ זָרִים גּוֹ', תְּהִיָּה הַהֲנַהֲגָה כְּפִי
 4 מֵאָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי (וּכְטַעֲנַת הַמְּרַגְלִים) שְׁלֹא
 5 יִתְעַסְקוּ בַּעֲבוּדַת הָאֲדָמָה וְכוּ'
 6 אֲלֹא זֶה יְהִי נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי
 7 אוֹמוֹת הָעוֹלָם וְאִם כֵּן יִהְיֶה
 8 לַעֲתִיד לְבוֹא, כֹּאֲשֶׁר מִצַּב הָעוֹלָם יִהְיֶה
 9 בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת, מִדּוּעַ טַעֲנַת
 10 הַמְּרַגְלִים הִיתָה טַעוּת, וְמָה הַחֲסֵב
 11 בְּדַבְרֵי הַגְּמָרָא שֶׁהִרְבֵּה עָשׂוּ כְּרַבִּי
 12 שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי הָאוֹמֵר שְׂצִירָךְ לַעֲסוֹק
 13 בְּתוֹרָה תָּמִיד וְלֹא עֲלֵתָה בִּידֶם?
 14 וַיֵּשׁ לֹמֵר הַבְּאוּר בְּזָה בְּדֶרֶךְ
 15 אֶפְשָׁר, דְּהִנֵּה מָה שְׂצִירִכֶם
 16 לַעֲנֹן הַהֲמַשְׁכָּה לְמִטָּה
 17 וּבִירוּר הַגְּשָׁמִיּוֹת דְּוָקָא,
 18 הַעֲבוּדָה בֶּאֱרֵץ יִשְׂרָאֵל וְעִנְיֵן הַנְּסֻכִּים,
 19 הָרִי זֶה כְּדֵי לְגַלּוֹת אֶת כַּחוֹת
 20 הַנְּשָׁמָה שֶׁמִּצַּד עֲצָמָם הֵם נִעְלָמִים.
 21 דְּכִשָּׁם שְׁלֹמְעֵלָה הָרִי כְּשֶׁעֲלָה
 22 בְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 23 לְהוֹיֹת עוֹלָמוֹת וּנְבִיאִים וְלִהְיוֹת
 24 וְלִהְשִׁיעַ מֵאוּרוֹ כּוֹ' אֲזִי נִאֲצַל
 25 וְנִצְטִיר כּוֹ' מִיד שֶׁהִתְעוֹרֵר הַרְצוֹן
 26 שְׁכָבָר הָיָה הַכֹּל⁷¹ כֹּל מָה שֶׁבָא
 27 לְיַד גִּילּוֹי אַחַר כֵּן, הִיָּה קִיִּים כִּבֵּר
 28 קוֹדֵם לְכֵן (אִפִּילוֹ לִפְנֵי הַתְּעוֹרוֹרוֹת
 29 הַרְצוֹן לְהַאֲצִיל, כִּמְבוּאָר בְּהַרְחֻבָּה
 30 בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת), וּמִכָּל־מְקוֹם אִף
 31 שֶׁהַכּוֹל כִּבֵּר נִמְצָא בְּקוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
 32 בַּעֲצָמָם גַּם לִפְנֵי הַהֲשַׁפְעָה וְהַחֲרָה
 33 וְהַתְּגַלּוֹת, בְּכֹל זֹאת נִכְרָא כֹּל סֵדֶר
 34 הַהֲשַׁמְלָשְׁלוֹת מִשׁוּם שְׁהֲרָצוֹן
 35 הָעֲלִיּוֹן הָיָה לְגַלּוֹת שְׁלִימוֹת
 36 כַּחוֹתוֹ⁷², שְׁיִהְיֶה הַכֹּל כֹּל מָה
 37 שֶׁנִּמְצָא בּוֹ כִּבֵּר קוֹדֵם לְכֵן בְּגִלּוֹי⁷³,
 38 וְזֶה אַחַד הַטַּעֲמִים לְכֹל עִנְיֵן הַבְּרִיאָה,
 39 כְּדֵי לְגַלּוֹת אֶת שְׁלִימוֹת הַכּוֹחוֹת שֶׁל

1 שְׁיִשְׁרָאֵל עוֹשִׂין רִצּוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, שְׁעַל־זֶה כְּתִיב
 2 וְעָמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צֹאנֵכֶם וּבְנֵי נֶגֶר אֶפְרַיִם.
 3 וְנִמְצָא, שְׁלֻעַת־דֹּלָבָא, כְּאֲשֶׁר יְקוּיִם הַיַּעֲוֵד
 4 וְעָמְדוּ זָרִים גּוֹ', תְּהִיָּה הַהֲנַהֲגָה כְּפִי מֵאָמֵר רַבִּי
 5 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי (וּכְטַעֲנַת הַמְּרַגְלִים) שְׁלֹא
 6 יִתְעַסְקוּ בַּעֲבוּדַת הָאֲדָמָה וְכוּ' אֲלֹא זֶה יְהִיָּה
 7 נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם.

8 וַיֵּשׁ לֹמֵר הַבְּאוּר בְּזָה בְּדֶרֶךְ אֶפְשָׁר, דְּהִנֵּה מָה
 9 שְׂצִירִכֶם לַעֲנֹן הַהֲמַשְׁכָּה לְמִטָּה וּבִירוּר
 10 הַגְּשָׁמִיּוֹת דְּוָקָא, הָרִי זֶה כְּדֵי לְגַלּוֹת אֶת כַּחוֹת
 11 הַנְּשָׁמָה. דְּכִשָּׁם שְׁלֹמְעֵלָה הָרִי כְּשֶׁעֲלָה בְּרִצּוֹנוֹ
 12 לְהוֹיֹת וְלִהְיוֹת כּוֹ' אֲזִי נִאֲצַל וְנִצְטִיר כּוֹ'⁷⁰
 13 שְׁכָבָר הָיָה הַכֹּל⁷¹, וּמִכָּל־מְקוֹם נִכְרָא כֹּל סֵדֶר
 14 הַהֲשַׁמְלָשְׁלוֹת מִשׁוּם שְׁהֲרָצוֹן הָיָה לְגַלּוֹת
 15 שְׁלִימוֹת כַּחוֹתוֹ⁷², שְׁיִהְיֶה הַכֹּל בְּגִלּוֹי⁷³, עַל־
 16 דְּרֶךְ־זֶה הוּא גַּם בַּעֲבוּדַת הָאָדָם, חֲלָק אֶלְקָה
 17 מִמַּעַל מִמַּשׁ⁷⁴, שְׂצִירָךְ לְהוֹיֹת גִּילּוֹי הַכַּחוֹת, וְזֶה
 18 נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַיְרִידָה לְמִטָּה⁷⁵, מֵאֲגָרָא רַמָּה
 19 לְבִירָא עֲמִיקְתָּא⁷⁶, וּבִפְרָט עַל־פִּי הַמְּבוּאָר
 20 בְּאֲגַרְתַּת הַקְּדֻשׁ⁷⁷ דְּעִנְיֵן יְרִידַת הַנְּשָׁמָה בְּגוֹף
 21 הוּא בְּכַחֲנֵת גְּלוּת וְכוּ' (כְּמְבוּאָר בְּאֲרוֹכָה עִם
 22 כֹּל הַפִּירוּשִׁים בְּזָה). וְלָכֵן צְרִיכִין לַעֲנֹן
 23 הַהֲמַשְׁכָּה לְמִטָּה וּבִירוּר הַגְּשָׁמִיּוֹת, שְׁזָהוּ כְּדֵי
 24 לְגַלּוֹת אֶת כַּחוֹת הַנְּשָׁמָה. וְעַל־פִּי־זֶה יֵשׁ לֹמֵר,
 25 דְּמִפְּיֹן שְׁפָל הָעֲנִין דְּהַמְשָׁכָה לְמִטָּה וּבִירוּר
 26 הַגְּשָׁמִיּוֹת הוּא בְּכַדִּי לְגַלּוֹת אֶת הַכַּחוֹת שֶׁל
 27 הַנְּשָׁמָה, וְלָכֵן לְאַחֲרֵי שְׁכָבָר עֲסָקוּ בְּהַמְשָׁכָה

40 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל־דְּרֶךְ־זֶה הוּא גַּם בַּעֲבוּדַת הָאָדָם, חֲלָק
 41 אֶלְקָה מִמַּעַל מִמַּשׁ⁷⁴, וְלָכֵן יֵשׁ בּוֹ דְּבָרִים דּוּמִים לְבוּרָא עֲצוּמוֹ
 42 שְׂצִירָךְ לְהוֹיֹת גִּילּוֹי הַכַּחוֹת וְלֹא דִי בַּעֲצָם הַעֲבוּדָה שֶׁהֵם קִיִּיִּים
 43 בְּנִשְׁמָה, וְזֶה יִצִּיאַת וְהֵאֲרַת הַכּוֹחוֹת מִהַעֲלָם אֶל הַגִּילּוֹי נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי
 44 הַיְרִידָה שֶׁל הַנְּשָׁמָה לְמִטָּה⁷⁵,
 45 מֵאֲגָרָא רַמָּה לְבִירָא
 46 עֲמִיקְתָּא⁷⁶, מִגַּג גְּבוּהָ לְבוּרָא עֲצוּמוֹ,
 47 הֵינְנוּ יְרִידָה גְּדוּלָה בִּירוּר, וּבִפְרָט
 48 עַל־פִּי הַמְּבוּאָר בְּאֲגַרְתַּת
 49 הַקְּדֻשׁ⁷⁷ שֶׁבִּסְפָר הַתְּנִיא דְּעִנְיֵן
 50 יְרִידַת הַנְּשָׁמָה בְּגוֹף הוּא
 51 בְּכַחֲנֵת גְּלוּת וְכוּ' (כְּמְבוּאָר
 52 בְּאֲרוֹכָה עִם כֹּל הַפִּירוּשִׁים
 53 בְּזָה) וּבְכֵן הִירִידָה מוֹדַגְשֵׁת עוֹד
 54 יוֹתֵר. וְלָכֵן צְרִיכִין לַעֲנֹן
 55 הַהֲמַשְׁכָּה לְמִטָּה וּבִירוּר
 56 הַגְּשָׁמִיּוֹת, שְׁזָהוּ כְּדֵי לְגַלּוֹת
 57 אֶת כַּחוֹת הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹלֵי הִירִידָה
 58 וְהַמְּגַע וְהַתְּעַסְקוֹת עִם הַגְּשָׁמִיּוֹת
 59 שֶׁהִיא עֲבוּדָה וְיַגִּיעָה גְּדוּלָה, הַכּוֹחוֹת
 60 הַלְלוּ הֵיוּ נִשְׁאָרִים נִעְלָמִים.
 61 וְעַל־פִּי־זֶה יֵשׁ לֹמֵר, דְּמִפְּיֹן
 62 שְׁפָל הָעֲנִין דְּהַמְשָׁכָה לְמִטָּה
 63 וּבִירוּר הַגְּשָׁמִיּוֹת הוּא בְּכַדִּי
 64 לְגַלּוֹת אֶת הַכַּחוֹת שֶׁל
 65 הַנְּשָׁמָה, אֲבָל הִרְבּוּ אֲכֵן לֹא מוֹכַר
 66 מִצַּד עֲצוּמוֹ כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת כּוֹנֵת
 67 הַבְּרִיאָה, וְלָכֵן לְאַחֲרֵי שְׁכָבָר
 68 עֲסָקוּ בְּהַמְשָׁכָה לְמִטָּה
 69 וּבִירוּר הַגְּשָׁמִיּוֹת לְאוּרֵךְ הַשָּׁנִים
 70 שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵיוּ בֶּאֱרֵץ יִשְׂרָאֵל וְלֹאוּרֵךְ
 71 שְׁנֹת הַגְּלוּת, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה כְּבָר
 72 נִתְגַּלּוּ הַכַּחוֹת שֶׁל הַנְּשָׁמָה,
 73 שׁוֹב אֵינִי צְרִיכִים לַעֲבוּדָה זֹאת.
 74 וְלָכֵן הָעֲלִיּוֹי דְלֻעַת־דֹּלָבָא
 75 הוּא (לֹא בְּהַמְשָׁכָה לְמִטָּה

70 שער יא (שער הצחצחות) פ"ג. הובא ונת' במקומות שבהערה הבאה. 71 המשך תרס"ו ע' ה ואילך. ד"ה שובה וד"ה ולקחתם אצת"ר. ועוד. 72 בתחלתו. וכ"ה בשער ההקדמות הקדמה ג. 73 - ראה לקו"ש ח"כ ע' 284 ובהערות שם. לקו"ש חיי"ט ע' 194. חכ"כ ע' 53. חכ"ה ע' 251. 74 רפ"ב. 75 לקו"ש שם. 76 ל' חז"ל חגיגה ה, ב. 77 (קמא, א). וראה גם תניא ספכ"ד. פל"א (מ. סע"א ואילך). פל"ז (מח, א).

להבין ענין פרשת נסכים

ביאור בדרך אפשר

1 **ובירור הגשמיית, אלא** וְעִמְדוֹ זָרִים וְרָעוּ צֹאנְכֶם ובני ישראל
 2 יעסקו בעניינים רוחניים בלבד, בדומה למעמד ומצב של בני ישראל במדבר,
 3 ומעתה מיושבת הקושיא האמורה – אמנם באותה שעה, כאשר היה צריך
 4 להיכנס לארץ ולעסוק בביאור הגשמיות
 5 (כדי לגלות את כוחות הנשמה), טענת
 6 המרגלים היתה טעות, וכך גם הרבה
 7 עשו כרש"י ולא עלתה בידם, אבל
 8 לעתיד לבוא העבודה היא באופן אחר,
 9 כמבואר לעיל.
 10 **ויהי־רצון שְׁעַל־יְדֵי לִימֹד**
 11 **עֲנִינִים אֵלֹו** כפי שהם מבוארים
 12 בתורה, הִנֵּה כָּשֶׁם⁷⁸ שָׁפַל
 13 הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת עוֹלָה ולומד את
 14 דברי התורה אודות הקרבת קרבן עולה
 15 כָּאֵילוֹ הַקָּרִיב עוֹלָה⁷⁹, הֲרִי
 16 כֹּף כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת נִסְכִּים
 17 כָּאֵילוֹ הַקָּרִיב נִסְכִּים, וְעַל־יְדֵי
 12

ביאור בדרך אפשר

18 **הַקָּרֶבֶת הָעוֹלָה וְהַנִּסְכִּים, מְעַלִּים אֶת כָּל מִין הַדּוֹמֵם-**
 19 **צוֹמַח־חַי־מְדַבֵּר**⁸⁰ כְּדֹאֵיתָא בְּאַגְרַת הַתְּשׁוּבָה⁸¹, שם מובא
 20 מדברי הוזהר "שבהקרבת עוף אחד בן יונה או תור על גבי המזבח או קומץ
 21 מנחה", היינו אפילו הקרבה מועטת
 22 מהחי או מהצומח נפעלת עליה
 23 בעולמות העליונים, וכך גם בקיום כל
 24 המצוות המעשיות דברים גשמיים
 25 ויקוים היעוד⁸² וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם
 26 קוֹמְמִיּוֹת, בקומה זקופה וְשֵׁם
 27 בהקרבת הקרבנות בבית המקדש
 28 השלישי נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת עֲבוֹדַת
 29 הקרבנות והנסכים כְּמִצְוֹת
 30 רְצוֹנָךְ⁸³, בתכלית השלמות וְלֹא
 31 עֵינְכֶן אֶפִּילוּ כְּהָרַף עֵינֶיךָ⁸⁴,
 32 הגאולה תבוא במהירות אפילו ללא
 33 עיכוב קל בביאת משיח צדקנו,
 34 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ מִמֶּשֶׁךְ.

צֹאנְכֶם.

1 **ויהי־רצון שְׁעַל־יְדֵי לִימֹד עֲנִינִים אֵלֹו, הִנֵּה**
 2 **כָּשֶׁם**⁷⁸ שָׁפַל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת עוֹלָה
 3 כָּאֵילוֹ הַקָּרִיב עוֹלָה⁷⁹, הֲרִי כֹּף כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרַת
 4 **נִסְכִּים כָּאֵילוֹ הַקָּרִיב נִסְכִּים, וְעַל־יְדֵי הַקָּרֶבֶת**
 5 **הָעוֹלָה וְהַנִּסְכִּים, מְעַלִּים אֶת כָּל מִין הַדּוֹמֵם-**
 6 **צוֹמַח־חַי־מְדַבֵּר**⁸⁰ כְּדֹאֵיתָא בְּאַגְרַת הַתְּשׁוּבָה⁸¹,
 7 **ויקוים היעוד**⁸² וְאוֹלֶךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוֹת, וְשֵׁם
 8 **נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ כְּמִצְוֹת רְצוֹנָךְ**⁸³, וְלֹא עֵינְכֶן אֶפִּילוּ
 9 **כְּהָרַף עֵינֶיךָ**⁸⁴, בביאת משיח צדקנו, בְּמַהֲרָה
 10 **בְּיָמֵינוּ מִמֶּשֶׁךְ.**

78 גם אוה"ת פרשתנו (כרך ד) ע' א'תקז. (79) מנחות בסופה. לקו"ש ח"ח ע' 413. וש"נ. (80) ל"ת להאריז"ל (טעמי המצוות) פ' ויקרא. וראה ע"ח שער קיצור אבי"ע ספ"ב. של"ה חלק תושב"כ פ' ויקרא (שלח. א). נהר שלום בהקדמת הקרבנות. מדבר קדמות להחיד"א מע' ק' אות יז. אמת ליעקב מע' ק' אות ס. (81) וראה תניא פל"ד. (82) כו, יג. (83) תפלת מוסף, וראה המשך וככה תרל"ו פי"ז. ועוד. (84) מכילתא ופירש"י בא יב, מא.

המשך ביאור למס' ראש השנה ליום ראשון עמ' א

1 כך על מפתן הבית. וממפתן לחצר, דכתיב (שם יד) וַיִּמְלֵא הַבַּיִת אֶת
 2 הָעָנָן וְהַחֲצֵר מְלֵאָה אֶת נִגְהַ כְּבוֹד ה', הרי שהיתה השכינה בחצר
 3 העזרה. מִחֲצֵר לְמִזְבֵּחַ, דכתיב (עמוס ט א) וְאֵיתִי אֵת ה' נֹצֵב עַל
 4 הַמִּזְבֵּחַ. וּמִמִּזְבֵּחַ לִנְגִי, דכתיב (משלי כא ט) מִזְבֵּחַ לְשִׁבְתָּ עַל פִּנְתַּי נֹגַ
 5 מֵאִשֶׁת מְדִינִים וּבֵית חֲבֵר, ופסוק זה אמר שלמה המלך על
 6 השכינה, שטוב לה להסתלק ולשכון על הגג, מלשבת עם אשת
 7 מדינים, שהיא משל על כנסת ישראל שהעמידה צלם בהיכל,
 8 ו'בית חבר' שחיברה אותו בבית אחד עם השכינה. כִּנְגִי לְחִזְמָה,
 9 דכתיב (עמוס ט ז) וְהִנֵּה ה' נֹצֵב עַל חִזְמַת אֲנִי. מִחֲצֵמָה לְעִיר, דכתיב
 10 (מיכה ו ט) קוֹל ה' לְעִיר יְקְרָא. וּמַעֲרִיר לְהָר, דכתיב (יחזקאל יא כג) וַיַּעֲלֵ
 11 כְּבוֹד ה' מֵעַל תוֹךְ הָעִיר וַיַּעֲמֵד עַל הָהָר אֲשֶׁר מִפְּרָם לְעִיר, וזהו הר
 12 הזיתים העומד במזרח העיר. ומהר לְמַדְבָּר, דכתיב (משלי כא ט) מִזְבֵּ
 13 שְׁבַת פְּאָרְזִין מְדַבֵּר מֵאִשֶׁת מְדִינִים וְכַעֲס, והוא משל על השראת
 14 השכינה שטוב לה לשרות במדבר ולא להיות עם ישראל

15 המכעיסים את ה'. ומדבֵּר עֲלֵתָה וַיִּשָּׁבַח בְּמִקוּמָה, דכתיב (הושע ה
 16 ט) אֵלֶיךָ אֲשׁוּבָה אֵל מִקוּמִי וְגו' [עַד אֲשֶׁר יֵאָשְׁמוּ].
 17 אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שִׁשָּׁה חֲדָשִׁים נִתְעַבְּכָה שְׁכִינָה וְהִמְתִּינָה לְיִשְׂרָאֵל
 18 כְּמִדְבָּר, שָׁמָּה יָחֹרֵז בְּתְשׁוּבָה וְתַחֲזוֹר לִשְׁכּוֹן בְּמִקְדָּשׁ, כִּינֵן שְׁלֹא
 19 חֲזָרוּ, אָמַר ה' תִּיפַח עֲצָמָי, שְׁנֵאמַר (איוב יא ב) וְעֵינַי רְשָׁעִים תִּכְלִינָה
 20 וּמְנוּס אֲבָד מִנְהֶם וְתִקְוָתָם מִפֶּה נִפְשׁ, כלומר, מחמת רשעותם
 21 'אבד מנוס מנהם', כלומר הסתלקה מהם השכינה, ו'תקותם',
 22 שהיה ה' מקוה שיחזרו בתשובה, 'מפח נפש', שכיון שלא חזרו יש
 23 להם מפח נפש.
 24 ממשיכה הגמרא לבאר את דברי רבי יוחנן: וְכִנְגֵדוּן נִלְתָה כְּנֵהֲרִין
 25 עֶשְׂרֵה מִסְעוֹת, ולמדים זאת מְנָרָא – שֶׁכֶךְ יִהְיֶה מְקוּבַל בִּידָם.
 26 מבארת הגמרא את סדר המסעות: א. מִלְשִׁבְתָּ הַגִּיּוֹת לְחֵנֹת –
 27 שעשו להם חניות בהר הבית וישבו שם, לומר בכך שאינם דנים
 28 יותר דיני נפשות. ב. וּמִחֲנֹת לִירוּשָׁלַיִם. ג. וּמִירוּשָׁלַיִם לְיִבְנָה.